

แผนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

ของ

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวมกล้วย
อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

แผนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

● วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานมีมาตรการ ระบบหรือแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

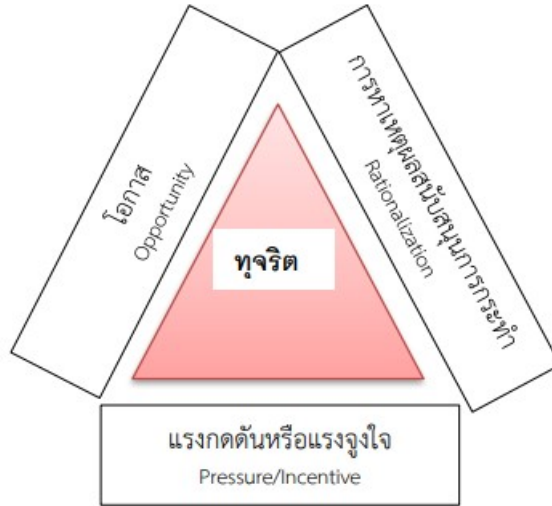
มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถจะช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้นการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีให้นำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ

● กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้

- **Corrective** : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก
- **Detective** : เผื่อระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้องสอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อสงสัยบางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสนั้นแก่ผู้บริหาร
- **Preventive** : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนที่พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างในการทุจริตเข้ามาได้อีก
- **Forecasting** : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันป้องปรามล่วงหน้าในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

● องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุมกำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

● **ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต**

แบ่งประเภทความเสี่ยงการทุจริต ออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๑. ประเมินความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (ภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)
๒. ประเมินความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๓. ประเมินความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

การวิเคราะห์ความเสี่ยงของกระบวนการปฏิบัติงานข้างต้น เป็นการวิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย และการประเมินผลกระทบความเสี่ยง ทั้งนี้ กำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพเนื่องจากเป็นข้อมูลเชิงพรรณนาที่ไม่สามารถระบุเป็นตัวเลข หรือจำนวนเงินที่ชัดเจนได้

- เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ
๔	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง
๒	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยครั้ง
๑	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นยาก

- เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) เชิงคุณภาพ ที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงาน

ระดับ	ผลกระทบ	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	ถูกลงโทษทางวินัยร้ายแรง
๔	สูง	ถูกลงโทษทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรง
๓	ปานกลาง	สร้างบรรยากาศในการทำงานที่ไม่เหมาะสม
๒	น้อย	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานบ่อยครั้ง
๑	น้อยมาก	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานนานๆ ครั้ง

- เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) เชิงปริมาณ

ระดับ	ผลกระทบ	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มากกว่า ๕ แสนบาท
๔	สูง	มากกว่า ๑ แสนบาท ถึง ๕ แสนบาท
๓	ปานกลาง	มากกว่า ๕๐,๐๐๐ บาท ถึง ๑ แสนบาท
๒	น้อย	มากกว่า ๒๕,๐๐๐ ถึง ๕๐,๐๐๐ บาท
๑	น้อยมาก	ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท

- ระดับของความเสียหาย (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยงโดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก	๑๕-๒๕ คะแนน
๒	ความเสี่ยงระดับสูง	๙-๑๔ คะแนน
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง	๔-๘ คะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ	๑-๓ คะแนน

ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบที่เกิดขึ้น (Impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary) โดยที่

$$\text{ระดับความเสี่ยง} = \text{โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ} \times \text{ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่างๆ (Likelihood} \times \text{Impact)}$$

รายงาน/แผนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปี
การประเมินความเสี่ยงการทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบ่มกล้วย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

ที่	โครงการ/ กิจกรรม	ประเด็น/ ขั้นตอน/ กระบวนการ ดำเนินงาน	เหตุการณ์ ความเสี่ยง ที่อาจ เกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยงที่ อาจมีผล กระทบ/กระตุ้น ให้เกิดการทุจริต	ประเมินระดับของความเสี่ยง							มาตรการ ป้องกัน เพื่อไม่เกิด การทุจริต	ตัว ชี้วัด ผล สำเร็จ
					ไม่มี	ต่ำ มาก	ต่ำ	กลาง	สูง	สูง มาก	สูง สุด		
๑	มาตรการ ควบคุมการใช้ น้ำมัน	ควบคุมการใช้ น้ำมันรถยนต์ ราชการ	การใช้รถยนต์ ราชการในการ ปฏิบัติราชการของ แต่ละกอง ไม่มีการ ควบคุม ทำให้ ปริมาณการเบิกจ่าย น้ำมันมีปริมาณที่สูง	๑. ผู้บังคับบัญชา ขาดการ ควบคุม อย่างใกล้ชิด หรือให้ ความ ไว้วางใจมาก เกินไป ๒. ขาดเจ้าหน้าที่ ที่ ควบคุมดูแล การใช้รถยนต์ โดยตรง					✓			๑. ผู้บังคับบัญชามีการ ควบคุม และติดตามการ ทำงานอย่างใกล้ชิด มีการ สอบถามและกำชับให้ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตาม ระเบียบอย่างเคร่งครัด ๒. ให้เจ้าหน้าที่รับผิดชอบ รถแต่ละคัน ลงบัญชีการใช้ รถอย่างเคร่งครัด	ปริมาณ การ เบิกจ่าย น้ำมัน ของ รถยนต์ ส่วนกลาง

ที่	โครงการ/ กิจกรรม	ประเด็น/ ขั้นตอน/ กระบวนการ ดำเนินงาน	เหตุการณ์ ความเสี่ยง ที่อาจ เกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยงที่ อาจมีผล กระทบ/กระตุ้น ให้เกิดการทุจริต	ประเมินระดับของความเสียหาย							มาตรการ ป้องกัน เพื่อไม่เกิด การทุจริต	ตัว ชี้วัด ผล สำเร็จ
					ไม่มี	ต่ำ มาก	ต่ำ	กลาง	สูง	สูง มาก	สูง สุด		
๒	มาตรการ บริหารพัสดุของ หน่วยงาน	การบริหาร พัสดุ	๑. พัสตูดูสูญหายไป เจ้าหน้าที่รับผิดชอบ ๒. ไม่มีการจัดทำ ทะเบียนคุมพัสดุ ๓. มีผู้หยิบพัสดุไป ใช้หรือเคลื่อนย้าย พัสดุโดยไม่ได้แจ้ง เจ้าหน้าที่ดูแลพัสดุ	๑. เจ้าหน้าที่ที่ ปฏิบัติงาน ขาด ความรู้ความ เข้าใจในระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง ๒. เจ้าหน้าที่ขาด การ ควบคุมดูแล พัสดุที่อยู่ใน ความรับผิดชอบ ๓. ไม่มีที่เก็บ พัสดุอย่าง เพียงพอ ๔. เจ้าหน้าที่ไม่ เพียงพอในการ ปฏิบัติงาน				✓				๑. ให้เจ้าหน้าที่เข้าอบรม เพิ่มพูนทักษะ ความสามารถ ๒. มีการตรวจสอบการ ควบคุมพัสดุจากผู้ตรวจสอบ ภายใน ๓. จัดซื้อตู้ หรือจัดหา สถานที่เก็บพัสดุ ให้เพียงพอ และมิดชิด ๔. จัดทำคำสั่งแบ่งแยก หน้าที่ รับผิดชอบเพื่อดูแล พัสดุอย่างชัดเจนใน แต่ละ ส่วนราชการ ๕. ประกาศรับพนักงานเพิ่ม หรือมีการ แต่งตั้งมอบหมาย เจ้าหน้าที่อื่นมาช่วยปฏิบัติ หน้าที่	จำนวน เรื่อง ร้องเรียน เกี่ยวกับ พัสดุใน หน่วยงาน

ชื่อผู้รายงาน นายจักรวัชร วรรณวรรณ
ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ